

Propozície

okresnej postupovej súťaže a prehliadky
v umeleckom prednese poézie a prózy,
v tvorbe recitačných kolektívov a divadiel poézie na rok 2018

50. Hurbanov pamätník

Vyhlasovateľ a organizátor

Záhorské osvetové stredisko Senica

Základná charakteristika

Hurbanov pamätník /a následne Hollého pamätník a Hviezdoslavov Kubín/ je najstaršou a najprestížnejšou súťažou v oblasti umeleckého prednesu, recitačných kolektívov a divadiel poézie na Slovensku. Hlavným cieľom je prezentovať umeleckú úroveň a výsledky činnosti recitátorov, recitačných kolektívov a divadiel poézie. Súťaž amatérskych recitátorov v umeleckom prednese poézie a prózy je umeleckou súťažou určenou mládeži a dospelým v dvoch vekových kategóriách. Okrem súťaže jednotlivcov je jej súčasťou aj súťaž súborov, ktoré kolektívne interpretujú a inscenujú literárne diela. Súťaž sa koná každý rok. Je založená na dobrovoľnej činnosti študentov a občanov. Napomáha rozvíjať ich záujmy a nadanie v oblasti prednesu a interpretácie literatúry.

Cieľ súťaže

Recitátori a kolektívy svojím repertoárom a interpretáciou hlbšie spoznávajú literárne hodnoty a zoznamujú s nimi verejnosť. Jednotlivé stupne prehliadky rozširujú a prehlbujú v súťažiach literárne poznanie, tvorivosť, kultivujú ich jazyk, reč, zmysel pre rytmus, pestujú vzťah k slovu ako kultúrnej a umeleckej hodnote. Súťaž výrazne prispieva k vyhľadávaniu talentovaných a nadaných študentov v oblasti umeleckého slova, vedie ich k samostatnej tvorivej činnosti, upevňuje ich záujem o sebazvedľovanie, prispieva k účelnému a efektívnemu využívaniu voľného času, vytvára podmienky pre úspešnú prezentáciu týchto aktivít v školách a na kultúrnych podujatiach, podporuje ich súťaživosť. Umožňuje pedagogickým pracovníkom využívať poznatky zo súťaže na skvalitnenie výchovno-vzdelávacieho procesu študentov v predmete slovenský jazyk a literatúra. Súťaž aktivizuje a vytvára priestor na prezentáciu výsledkov slovnej a divadelnej interpretačnej tvorby stredným a vysokým školám, základným umeleckým školám, CVČ a ďalším subjektom vzdelávacej, kultúrnej a umeleckej činnosti mládeže a dospelých. Hurbanov pamätník vytvára možnosť prezentácie, vzájomnej konfrontácie a inšpirácie pre všetkých záujemcov o túto činnosť prostredníctvom súťažných prehliadok a hodnotiacich diskusií.

Štruktúra súťaže

Vzhľadom na záujem veľkého počtu jednotlivcov o prednes je súťaž viacvrstevnato štruktúrovaná. Tvoria ju triedne, školské, okresné, krajské kolá a celoslovenská súťaž.

Kategorizácia účastníkov

Súťaže sa môže zúčastniť každý neprofesionálny recitátor, záujemca o umelecký prednes a neprofesionálne kolektívy, ktoré inscenujú literárne texty.

Súťaž sa rozdeľuje na:

A/ súťaž jednotlivcov

umelecký prednes mládeže

IV. kategória – žiaci 1. 4. roč. stredných škôl, 5. – 8. ročníka osemročných gymnázií a ostatná nevysokoškolská mládež do 19 rokov vrátane /záväznosť vekovej hranice je platná k termínu súťaže základného, resp. východiskového kola/

umelecký prednes dospelých

V. kategória – študenti vysokých škôl bez ohľadu na vek, žiaci 5. 6. ročníka konzervatórií a dospelí od 20 rokov /záväznosť vekovej hranice je platná k termínu súťaže základného, resp.

východiskového kola/

Vo všetkých kategóriách sa súťaží osobitne v prednese poézie a osobitne v prednese prózy.

B/ súťaž kolektívov

Recitačné kolektívy a divadlá poézie s priemerným vekom účinkujúcich členov súboru nad 15 rokov

Organizačné zabezpečenie súťažnej prehliadky

1. Recitátori IV. kategórie začínajú súťaž v triednom, resp. školskom kole, recitátori V. kategórie a kolektívy sa prihlasujú u organizátora okresného kola. Triedne a školské kolá organizujú stredné školy a základné umelecké školy **do 14. marca 2018**. Víťazov školských kôl nahlásia organizátori **do 15. marca 2018** na adresu: Záhorské osvetové stredisko, Vajanského 19/5, 905 01 Senica alebo e-mailom na adresu: slezakova.jaroslava@zupa-tt.sk

2. **Do okresnej súťaže postupujú recitátori umiestnení na 1. a 2. mieste v školskom kole** /z každej školy 2 recitátori z kategórie poézie a 2 recitátori z kategórie prózy, v prípade kvalitných prednesov možno s organizátorom dohodnúť zaradenie ďalších recitátorov/. Okresnú súťaž organizačne zabezpečuje Záhorské osvetové stredisko v Senici. Uskutoční sa **6. apríla 2018 v Dome kultúry v Hlbokom**.

3. Krajská súťaž Hollého pamätník bude pre recitátorov IV. a V. vekovej kategórie, recitačné kolektívy a divadlá poézie **27. apríla 2018 v ZUŠ M. Schneidera Trnavského v Trnave**, jej organizátorom je Trnavské osvetové stredisko.

4. Celoslovenský 64. Hviezdoslavov Kubín sa uskutoční v dňoch **20. – 23. júna 2018 v Dolnom Kubíne**, organizuje ho Mestské kultúrne stredisko v Dolnom Kubíne s odbornou garanciou Národného osvetového centra v Bratislave.

5. Súčasťou každého stupňa súťaže je aj vzdelávacia časť – hodnotiace diskusie odbornej poroty, súťažiacich recitátorov, pedagógov, divadiel poézie.

Podmienky a postup v súťaži

1. Súťaž sa koná v prednese pôvodnej a svetovej literatúry v slovenskom jazyku. Dramatické texty nie sú v súťaži povolené.

2. Podmienkou účasti jednotlivcov i kolektívov je odovzdanie vyplnenej prihlášky a predloženie textu prednesu s uvedením autora a prekladateľa alebo scenára inscenácie s uvedením autorov a prekladateľov textov i zostavovateľa scenára organizátorom súťaže.

3. Časový limit v IV. a V. kategórii pre umelecký prednes poézie je **8 minút** a prózy **10 minút**. **V prípade prekročenia limitu má porota právo recitátora zastaviť v prednese a nehodnotiť.**

4. Recitátor prechádza všetkými stupňami súťaže s tým istým textom, ktorý predkladá organizátorovi súťaže.

5. Recitátor je povinný prednášať text naspamäť.

6. Recitátor, ktorý získal umiestnenie v okresných a regionálnych kolách iných recitátorských súťaží (Beniakove Chynorany, Timravina studnička, Vansovej Lomnička a ďalšie), nastupuje do súťaže Hurbanov pamätník **s novým textom**. Za prednesy textov, s ktorými recitátor získal umiestnenie v iných súťažiach, má organizátor právo recitátora zo súťaže vylúčiť.

7. Do súťaže nemožno vstúpiť s textom, s ktorým recitátor v minulosti na súťaži Hurbanov pamätník už vystúpil. Aj v tomto prípade môže porota recitátora zo súťaže vylúčiť.

8. Súborný sa nemôžu zúčastniť súťaže s inscenáciou, s ktorou vstúpili do inej súťaže garantovanej NOC, ani s inscenáciou, s ktorou už súťažili na Hurbanovom pamätníku v minulosti.

Postupový kľúč

1. Študenti IV. vekovej kategórie majú právo prihlásiť sa do triedneho, resp. školského kola v škole, ktorú navštevujú.

2. Recitátori V. vekovej kategórie a kolektívy sa prihlasujú v Záhorskom osvetovom stredisku v Senici.

3. Recitátori, ktorí sa zúčastnili na celoslovenskej súťaži, majú právo nastúpiť v nasledujúcom roku do súťaže v krajskom kole, ak nemenia vekovú súťažnú kategóriu. Recitátori, ktorí sa zúčastnili krajského kola súťaže, majú právo v nasledujúcom roku nastúpiť do okresnej súťaže, ak nemenia vekovú súťažnú kategóriu, teda vždy o jedno nižšie organizačné kolo súťaže. Ak toto právo nevyužijú,

môžu nastúpiť v základnom kole súťaže. Nie je však možné nastupovať do súťaže v dvoch východiskových kolách. V prípade zmeny vekovej súťažnej kategórie začínajú recitátori súťaž v základných kolách.

4. Z okresného do krajského kola súťaže postupuje v jednej kategórii **automaticky len jeden** recitátor /spravidla z 1. miesta alebo vybraný ako najlepší prednes súťaže/.

5. Organizátori nižšieho kola súťaže na návrh odbornej poroty majú právo navrhnúť vynikajúcich recitátorov (kolektívy) aj z nižšieho miesta. Organizátor vyššieho kola rozhodne podľa svojich možností a koncepcie, či návrh je možné prijať alebo nie.

6. Z krajských súťaží vyberajú členovia programovej komisie celoslovenskej prehliadky súťaže spravidla z 1. miest (v prípade vysokej umeleckej úrovne aj nižších miest) na celoslovenskú súťaž recitátorov IV. – V. kategórie. V prípade nižšej dramaturgickej alebo umeleckej úrovne výkonov do programu nemusia byť vybratí všetci recitátori a kolektívy z 1. miest. Recitátorov navrhuje krajská odborná porota a ich výber potvrdí programová komisia celoslovenskej prehliadky na základe umeleckých a programových požiadaviek celoštátneho podujatia.

Odborné zabezpečenie súťažnej prehliadky

1. Organizátor súťaže zostavuje pre objektívne hodnotenie súťažiacich odbornú porotu. Odborné poroty vo všetkých kolách hodnotia prednesy najprv na internej porade, ktorej cieľom je výmena odborných názorov a vytvorenie výsledkov, následne verejne pred súťažiacimi s vyhlásením výsledkov.

2. Hodnotenie prebieha zaradením všetkých súťažiacich do zlatého, strieborného a bronzového pásma. Organizátori súťaže ďalej udeľujú spravidla diplomy za 1., 2. a 3. miesto na základe návrhu odbornej poroty tak, aby udelenie diplomov zodpovedalo čo najobjektívnejšie umeleckému stavu celej súťaže. Odborná porota môže preto niektoré miesta neudelieť alebo udeliť viacnásobne, okrem **1. miesta**, ktoré môže byť udelené **maximálne jedno**.

Práva a povinnosti súťažiacich

1. Súťažiaci sú povinní akceptovať pravidlá a podmienky súťaže a rešpektovať pokyny organizátora súťaže.

2. Súťažiaci majú právo na dodržanie vopred stanovených podmienok súťaže a právo vyjadriť sa v dialógu s odbornou porotou k súťažnému výstupu.

Hodnotiace kritériá v umeleckom prednese

- **Dramaturgická príprava predlohy**
  - vhodnosť výberu textu veku a typu recitátora,
  - myšlienková a umelecká náročnosť predlohy,
  - originalita a objavnosť predlohy,
  - správne pochopenie obsahu a zmyslu textu,
  - rozbor, členenie a úprava predlohy,
  - vystihnutie žánrových a štýlových osobitostí textu,
  - aktuálny výklad recitovaného textu

- **Tvorivosť a osobnostný prístup recitátora**
  - schopnosť vnútorného videnia a cítenia recitátora,
  - schopnosť vytvorenia vzťahu, názoru a postoja k textu,
  - hlasová a rečová technika recitátora,
  - originalita a kultivovanosť rečového prejavu a vystupovania,
  - tvorivá práca s recitátorskými výrazovými prostriedkami,
  - funkčnosť použitia slovných a mimoslovných prostriedkov,
  - výstavba, gradácia a pointovanie prednesu,
  - miera rozumovej a citovej účasti na prednese

- **Pôsobivosť prednesu na poslucháča**
  - zacielenosť na poslucháča a kontakt s ním,
  - presvedčivosť interpretácie,
  - pôsobenie recitátora ako osobnosti,
  - originalnosť recitátora a jeho výkonu

Hodnotiace kritériá recitačných kolektívov a divadiel poézie

Dramaturgia

- vhodnosť témy a predlohy pre kolektív
  - vek,
  - sociálne a kultúrne zázemie,
  - špecifickosť kolektívu;
- myšlienková a umelecká náročnosť predlohy;
- originalita, novosť a objavnosť predlohy;
- spracovanie literárnej predlohy do scenára
  - rešpektovanie témy, formy a špecifickosti literárnej predlohy,
  - vystihnutie obsahových, žánrových a štýlových osobitostí textu,
  - vystihnutie aktuálnosti obrazov, myšlienok či formy textu,
  - členenie na party;
- uplatnenie dramatických zákonitostí pri tvorbe scenára;
- harmónia literárnosti a dramatickosti v scenári;
- pochopenie obsahu a zmyslu predlohy a scenára;
- aktuálnosť predlohy a scenára;
- dramaturgické a pedagogické zámery a ciele, ich naplnenie v scenári

Javiskové stvárnenie

- jasnosť a cieľ režijnej koncepcie;
- zreteľnosť myšlienково-poetických rovín a javiskových obrazov;
- členenie, charakter výstavby a temporytmus inscenácie;
- hlasová a výrazová úroveň interpretov
  - technika hlasu a reči jednotlivcov a zboru,
  - čistota, výraz, plasticosť sólových interpretov a zboru,
  - charakteristika, vzťahy, funkcie jednotlivcov a zboru,
  - tempo, rytmus, kompaktnosť interpretačného kolektívu;
- pohybové, prípadne choreografické spracovanie inscenácie
  - charakter, cieľ, funkčnosť, nápaditosť pohybu a choreografie vo vzťahu k téme a dramaturgicko-režijnému cieľu,
  - pohybová úroveň a technika interpretov, realizácia javiskových a choreografických foriem;
- výtvarné spracovanie inscenácie
  - výber, charakter a funkčnosť hmotného (výtvarného) materiálu vo vzťahu k téme, scenáru a k dramaturgicko-režijnej koncepcii;
  - estetika farieb a tvarov v kostýmovaní a scénografii, výtvarný štýl inscenácie,

- pohyb výtvarného materiálu na scéne, jeho funkčnosť, obrazotvornosť a technická presnosť;
- koexistencia a súhra všetkých javiskových zložiek

Zameranosť na diváka

- komunikatívnosť inscenácie s divákom;
- súhra slovného, poetického a dramatického v inscenácii;
- originalnosť a jedinečnosť inscenácie

Nahlásenie víťazov školského kola Hurbanovho pamätníka – rok 2018

POÉZIA

IV. kategória

1.miesto

Meno a priezvisko recitátora: ..... Ročník: .....

Bydlisko: .....

Autor: ..... Text: .....

Pripravoval pedagóg: .....

2. miesto

Meno a priezvisko recitátora: ..... Ročník: .....

Bydlisko: .....

Autor: ..... Text: .....

Pripravoval pedagóg: .....

PRÓZA

IV. kategória

1.miesto

Meno a priezvisko recitátora: ..... Ročník: .....

Bydlisko: .....

Autor: ..... Text: .....

Pripravoval pedagóg: .....

2. miesto

Meno a priezvisko recitátora: ..... Ročník: .....

Bydlisko: .....

Autor: ..... Text: .....

Pripravoval pedagóg: .....

Škola: ..... Telefón: ..... E-mail: .....

Meno a priezvisko zodpovedného pracovníka: .....

Prihláška do okresnej súťaže Hurbanovho pamätníka na rok 2018

POÉZIA

V. kategória

Meno a priezvisko recitátora: .....

Bydlisko: .....

Vek: .....

Telefón: ..... E-mail: .....

Autor: .....

Text: .....

PRÓZA

V. kategória

Meno a priezvisko recitátora: .....

Bydlisko: .....

Vek: .....

Telefón: ..... E-mail: .....

Autor: .....

Text: .....

.....
podpis

Prihláška
do okresnej súťaže Hurbanovho pamätníka na rok 2018

Recitačný kolektív, divadlo poézie /názov/: .....

Zriaďovateľ: .....

Vedúci súboru /meno, adresa, telefón, e-mail/ .....

.....

Autor textu: .....

Názov predstavenia: .....

Počet členov: ..... Minutáž: .....

Hrací priestor: ..... Réžia: .....

Čas potrebný na postavenie scény: .....

Čas potrebný na demontáž scény: .....

Technické a iné požiadavky súboru: .....

.....

.....

Slovo o súbore a inscenácii: .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Na súťaž prosíme priniest' so sebou textovú predlohu inscenácie, hlavne pokiaľ ide o autorský alebo výrazne upravený text.

V ..... dňa .....

.....
podpis vedúceho